

holding
ruimte&milieu
asbest
grondlogistiek
civiele techniek
opleidingen
arbo&veiligheid
legionella
milieuprojecten
handhaving
bodem
waterbeheer
geluid&trillingen
caribbean

Oriënterend ecologisch onderzoek

Meenthehof te Steenwijk

projectnummer RM090182

Opdrachtgever: Omnia Wonen Ontwikkeling B.V.

Postbus 418
3840 AK Harderwijk

Versienummer: 1.0

Datum: 2 november 2010

Auteur:

Controle:

Paraaf:

bk ruimte&milieu
Zadelmakerstraat 150
Postbus 2111
1990 AC Velsersbroek
T
F

Cornusbaan 47
Postbus 5011
2900 EA Capelle aan den IJssel
T
F

.nl
www.bkruimteenmilieu.nl
Robobanknr. 1153.85.584
K.v.K. nr. 34237628

COLOFON

BK Ruimte & Milieu bv, Adviseurs in omgevingsrecht

Postbus 2111, 1990 AC Velserbroek

T:

F:

Ook gevestigd te Capelle aan den IJssel en Utrecht

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch op geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van BK Ruimte & Milieu bv.

Samenvatting

In opdracht van Omnia Wonen Ontwikkeling B.V. heeft bk ruimte&milieu in juli-november 2010 een oriënterend ecologisch onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke effecten van de herontwikkeling van het bestaande appartementencomplex 'Meentehof'. Het onderzoek betreft een toetsing aan de natuurbeschermingswetgeving. De natuurbeschermingswetgeving bevat naast de Flora- en faunawet ook de Natuurbeschermingswet 1998 en de Wet ruimtelijke ordening.

Aanleiding

De Flora- en faunawet schrijft voor dat bij ruimtelijke ingrepen rekening wordt gehouden met beschermde diersoorten. Actuele flora- en faunagegevens van het projectgebied zijn nodig om te voldoen aan de door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) gestelde eisen in het kader van de Flora- en faunawet.

Doel

Het doel van het oriënterend ecologisch onderzoek is het aangeven of door het project negatieve effecten te verwachten zijn op natuurwaarden met extra aandacht voor de meeuwenkolonie.

Conclusie

Gebiedsbescherming

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, een Staatsnatuurmonument, Beschermd natuurmonument en Ecologische Hoofdstructuur. Negatieve effecten op deze beschermde gebieden zijn niet te verwachten.

Soortbescherming

Omdat het projectgebied geen beschermde flora en fauna herbergt, zijn negatieve effecten uit te sluiten. Mogelijk dat vleermuizen binnen het projectgebied foerageren, maar het projectgebied kan slechts van beperkte betekenis zijn gezien de lage bezetting van volgroeide bomen. Omdat voldoende alternatieve foerageergebieden in de directe omgeving te vinden zijn, worden op de lange termijn geen negatieve effecten op vleermuizen verwacht. Op de lange termijn worden ook geen negatieve effecten verwacht op vleermuizen, omdat de toekomstige situatie vergelijkbaar is in gebouwen en buitenruimte. Een ontheffing voor de Flora- en faunawet is niet nodig.

Ten slotte wordt opgemerkt dat het uitgevoerde onderzoek een oriënterend onderzoek betreft naar de aanwezige flora en fauna. Aangenomen wordt dat een meer volledige inventarisatie over een langere periode deze conclusie niet zal verwerpen. Aanvullend onderzoek in de vorm van een passende beoordeling¹ is naar onze mening niet noodzakelijk.

¹ Een passende beoordeling in de zin van artikel 6 van de Habitatrichtlijn is volgens bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) nodig indien aannemelijk is dat een plan of project significante gevolgen kan hebben voor het betreffende gebied en de bijbehorende beschermde flora en fauna. Een uitgebreide beschrijving is gegeven in bijlage 2.2.

Inhoudsopgave

	pagina
1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding.....	5
1.2 Doel	5
1.3 Indeling van de rapportage	5
2 Wettelijk kader	6
2.1 Gebiedsbescherming	6
2.2 Soortbescherming	7
3 Afbakening projectgebied	9
3.1 Ligging van het projectgebied.....	9
3.2 Beschermde gebieden.....	10
3.2.1 Natura 2000-gebied	10
3.2.2 Beschermd natuurmonument en EHS.....	10
4 Omschrijving van het project	11
5 Uitgevoerd ecologisch onderzoek	12
6 Resultaten en effecten	13
6.1 Gebiedsbescherming	13
6.2 Soortbescherming	13
6.2.1 Flora.....	13
6.2.2 Vogels	13
6.2.3 Vleermuizen.....	14
6.2.4 Overige zoogdieren	15
6.2.5 Reptielen.....	15
6.2.6 Amfibieën	16
6.2.7 Vissen	16
6.2.8 Insecten en overige fauna	16
7 Conclusie en aanbevelingen.....	17
7.1 Gebiedsbescherming	17
7.2 Soortbescherming	17
7.3 Compenserende en mitigerende maatregelen.....	17

Bijlagen

- 1 Topografische ligging
- 2 Locatiefoto's
- 3 Onderzoeksmethode

1 Inleiding

In opdracht van Omnia Wonen Ontwikkeling B.V. heeft bk ruimte&milieu in juli-november 2010 een oriënterend ecologisch onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke effecten van de herontwikkeling van het bestaande appartementencomplex 'Meenthehof'. Het onderzoek betreft een toetsing aan de natuurbeschermingswetgeving. De natuurbeschermingswetgeving bevat naast de Flora- en faunawet ook de Natuurbeschermingswet 1998 en de Wet ruimtelijke ordening.

1.1 Aanleiding

Het voornemen is om ter plaatse van het projectgebied bestaande seniorenwoningen te herstructureren en nieuwbouw te plegen om een ander segment woningzoekenden aan te spreken. Ten behoeve van het initiatief is nieuwbouw noodzakelijk. De herontwikkeling van deze locatie bestaat uit het gedeeltelijk verwijderen van de huidige seniorenwoningen en de bouw van een viertal nieuwe appartementen.

Het voorgenomen initiatief is in strijd met de vigerende bestemming. De nieuwe bestemming kan door middel van een postzegelbestemmingsplan conform de Wet ruimtelijke ordening (Wro) worden vastgelegd. Onderdeel van de procedure is een motivatie op basis van een goede ruimtelijke ordening. Diverse ruimtelijke en milieutechnische aspecten worden in een ruimtelijke onderbouwing beschreven zodat de gemeente tot een afgewogen besluit kan komen. Het oriënterend ecologische onderzoek is een onderdeel hiervan.

1.2 Doel

Bij activiteiten waar mogelijk verstoring van natuurwaarden kan plaatsvinden, dient volgens de Flora- en faunawet rekening te worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten. De initiatiefnemer heeft een onderzoeksplicht en dient te beschikken over actuele flora- en faunagegevens. Voorliggende onderzoeksrapportage heeft als doel de actuele flora- en faunagegevens van het betreffende projectgebied inzichtelijk te maken, door:

- het vaststellen of beschermde planten- en diersoorten voorkomen.
- het vaststellen van effecten van het voorgenomen initiatief op eventueel aanwezige beschermde soorten en hun leefgebieden.
- het vaststellen of voor de ruimtelijke ingreep een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig is.
- het inschatten van effecten van de voorgenomen activiteiten op beschermde natuurgebieden.

1.3 Indeling van de rapportage

Het oriënterende flora- en faunaonderzoek bestaat uit zeven hoofdstukken. In hoofdstuk 2 is relevante regelgeving met betrekking tot de bescherming van flora en fauna en gebieden met een beschermde status omschreven. De relevante regelgeving vormt het beoordelingskader waarbinnen de effecten van de ruimtelijke ingreep op de mogelijk aanwezige te beschermen flora, fauna en gebieden worden getoetst. Hoofdstuk 3 beschrijft de ligging van het projectgebied. In hoofdstuk 4 is een presentatie van het voorgenomen initiatief. In hoofdstuk 5 is de methode van het archiefonderzoek beschreven.

De bevindingen en de effecten zijn uiteengezet in hoofdstuk 6. De conclusies en aanbevelingen van het oriënterende flora- en faunaonderzoek zijn weergegeven in hoofdstuk 7.

2 Wettelijk kader

De natuurbeschermingswetgeving is onderverdeeld in gebiedsbescherming en in soortbescherming. De mogelijke effecten van de voorgenomen activiteiten op de beschermde natuurwaarden van de onderzoekslocatie worden getoetst aan:

- gebiedsbescherming: de ligging van de onderzoekslocatie ten opzichte van de Natura 2000-gebieden (de Europese Vogel- en Habitatrichtlijngebieden), de Beschermde natuurmonumenten, Staatsnatuurmonumenten en de Ecologische Hoofdstructuur;
- soortbescherming: de aanwezigheid van beschermde (leefgebieden van) flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet.

2.1 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Natura 2000 is het grootste initiatief op het gebied van natuurbescherming in Europa. Het is een samenhangend, Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Voor natuurbehoud is het van belang dat soorten niet geïsoleerd van elkaar raken. De Natura 2000-gebieden worden aangewezen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De totale oppervlakte van Nederlandse natuurgebieden die valt onder Natura 2000, betreft circa 330.000 ha land en circa 770.000 ha water (onder andere Waddenzee, IJsselmeer en Delta).

Vogelrichtlijn

De Europese Vogelrichtlijn heeft tot doel alle natuurlijke in het wild levende vogelsoorten in Europa te beschermen. Deze richtlijn beschermt ook Nederlandse wilde vogelsoorten. Voor schadebestrijding gelden specifieke uitzonderingen. Nu de Vogelrichtlijngebieden vastgesteld zijn, geldt voor deze gebieden de rechtstreekse werking van de Natuurbeschermingswet.

Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn heeft tot doel natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europees grondgebied van de Lidstaten te beschermen. In de richtlijn wordt gesproken over "het vormen van een coherent netwerk van speciale beschermingzones, Natura 2000". Dit netwerk vormt een ecologische hoofdstructuur op Europees niveau. De aangemelde gebieden genieten bescherming door middel van de Natuurbeschermingswet als (en dat moet nog gebeuren) de gebieden officieel zijn aangewezen.

Natuurbeschermingswet

In de Natuurbeschermingswet zijn alle gebiedsbeschermende onderdelen uit de Vogel- en habitatrichtlijn vertaald in de nationale wetgeving. De gebieden met de status Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden), Staatsnatuurmonumenten en Beschermde natuurmonumenten vallen onder de Natuurbeschermingswet.

Indien de activiteiten 'significant' negatieve gevolgen kan hebben voor het beschermde gebied, dan is voor deze handeling een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet vereist van Gedeputeerde Staten of de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voorts dienen bij de goedkeuring van bestemmingsplannen rekening gehouden te worden met de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet.

Het bevoegde gezag verleent alleen toestemming voor de activiteiten als uit de beoordeling blijkt dat de activiteiten de natuurlijke kenmerken van het gebied niet aantast. Bij een negatieve beoordeling kunnen alleen die activiteiten doorgang vinden waarvoor geen alternatieve oplossingen zijn en wel dwingende reden voor groot openbaar belang, onder de voorwaarde dat volledige en tijdige compensatie zal plaatsvinden.

Wet ruimtelijke ordening

In het Natuurbeleidsplan (1990) is de basis gelegd voor de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Dit is een aaneengesloten of met elkaar in verbinding staand stelsel van belangrijke Nederlandse natuurgebieden. De EHS is veel groter dan de voorgestelde Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebieden. De EHS is in provincie Noord-Holland ingedeeld in:

1. EHS-gebieden zoals die door het rijk zijn aangewezen;
2. Ecologische verbindingzones;
3. "Ruime jas weidevogelbeheergebieden" (hierna weidevogelbeheergebieden).

Voor de EHS-gebieden en de Ecologische verbindingzones geldt een strenger beschermingsregime dan voor de weidevogelbeheergebieden. In het streekplan of structuurplan zijn de EHS-gebieden aangegeven en bij ruimtelijke plannen wordt hieraan getoetst.

2.2 Soortbescherming

Flora- en faunawet

De nationale regelgeving met betrekking tot de bescherming van dier- en plantensoorten is sinds 1 april 2002 in de Flora- en faunawet geregeld. De Flora- en faunawet vervangt daarmee de Vogelwet (1936), de Jachtwet en hoofdstuk V van de Natuurbeschermingswet. In de Flora- en faunawet is tevens de soortbescherming uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd.

De Flora- en faunawet beoogt de bescherming van in het wild levende planten en dieren, alsmede hun directe leefomgeving. Dit gebeurt onder meer door middel van:

- een algemene zorgplicht;
- enkele verbodsbepalingen.

Algemene zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de 'algemene zorgplicht' (artikel 2). Zorgplicht bestaat uit voorzichtig omgaan met soorten en een onderzoeksplicht.

Verbodsbepalingen

Op grond van de Flora- en faunawet (artikelen 8 tot en met 12) is het verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort te beschadigen. Beschermde inheemse dieren mogen niet worden gedood, verstoord, verwond, gevangen en bemachtigd. Tevens is het verboden om nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren. Onder specifieke voorwaarden is het mogelijk ontheffing aan te vragen.

Op 23 februari 2005 is het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet in werking getreden. Een ontheffing is niet noodzakelijk indien de ruimtelijke ingreep uitgevoerd kan worden zonder dat schadelijke effecten optreden voor beschermde soorten.

Vrijstellingsregeling

Voor reguliere voorkomende werkzaamheden (bestendig beheer, onderhoud en gebruik) en ruimtelijke ontwikkelingen geldt nu in veel gevallen een vrijstellingsregeling. Hoe zeldzamer de soort en hoe ingrijpender de activiteit, hoe strikter de regeling. De soorten zijn onderverdeeld in drie tabellen overeenkomstig de brochure "Buiten aan het werk" van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en voedselkwaliteit:

Tabel 1 - Algemene soorten: algemene vrijstelling of ontheffing

Voor deze soorten geldt de lichtste vorm van bescherming. Als deze soorten voorkomen en de werkzaamheden betreffen reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen dan geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Deze soorten zijn genoemd in Bijlage 4 Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet.

Tabel 2 - Overige soorten: vrijstelling met ontheffing

Deze soorten hebben een zwaardere bescherming. Er geldt alleen een vrijstelling als de werkzaamheden reguliere werkzaamheden of ruimtelijke ontwikkelingen betreffen en een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode voorhanden is. Als er is geen goedgekeurde gedragscode voorhanden, dan moet vooraf een ontheffing worden aangevraagd.

Tabel 3 - Soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten: vrijstelling met gedragscode of ontheffing/uitgebreide toets

Bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting geldt altijd dat voor deze soorten een ontheffing moet worden aangevraagd. Deze soorten zijn genoemd in Bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten en de Europees beschermde soorten bijlage IV van de Habitatrichtlijn.

Vogels

Vogelsoorten zijn niet in de tabellen opgenomen. Alle vogels in Nederland zijn beschermd. Als de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd, is over het algemeen niet snel een ontheffing noodzakelijk.

Ontheffingsaanvraag

Indien de vrijstellingsregeling niet van toepassing is, kan een ontheffing van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Afhankelijk van de aanwezige soorten wordt de aanvraag onderworpen aan een lichte of uitgebreide toets.

3 Afbakening projectgebied

3.1 Ligging van het projectgebied

Het projectgebied betreft is circa 7.420 m² groot en ligt aan een waterpartij aan de Middenweg en Westercluft in de noordelijke helft van het stedelijke gebied van Steenwijk. De kadastrale gegevens zijn sectie A nummer 875, gemeente Steenwijkerland. In figuur 1 is de ligging en begrenzing van het projectgebied weergegeven. In bijlage 1 is de topografische kaart en in bijlage 2 zijn de locatiefoto's van het projectgebied opgenomen.

figuur 1: luchtfoto projectgebied, noordgericht (bron: Google Earth)

Voor de herontwikkeling van het projectgebied wordt geen open water gedempt. Op het terrein staan hoofdzakelijk loofbomen met een goed ontwikkelde boomkroon.

3.2 Beschermde gebieden

3.2.1 Natura 2000-gebied

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. De meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is 'Weerribben' op een afstand van ongeveer zeven kilometer.

figuur 2: ligging projectgebied ten opzichte van Natura 2000 bron:

<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/gebieden>

3.2.2 Beschermd natuurmonument en EHS

Het projectgebied is geen onderdeel van een Beschermd natuurmonument. Het meest nabije Beschermde natuurmonument is Antjeskolk en is meer dan tien kilometer van het projectgebied verwijderd.

Het projectgebied is geen onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. De meest nabijgelegen Ecologische Hoofdstructuur valt samen met de Steenwijker Aa, die ten noorden van het projectgebied passeert. Er is geen directe waterverbinding met de Steenwijker Aa.

figuur 3: ligging projectgebied ten opzichte van de EHS:

<http://gisopenbaar.overijssel.nl/website/groenloket/groenloket.html>

4 Omschrijving van het project

De huidige bebouwing bestaande uit het hoofdgebouw, de drie rijen met woningen en de bijgebouwen worden gesloopt en de verharding verwijderd, zie figuur 4. De meeste beplanting wordt ook verwijderd. Loofbomen die aan de randen gelegen zijn, blijven behouden als dat mogelijk is. Nadat het perceel bouwrijp is gemaakt, worden twee nieuwe gebouwen neergezet. De functie blijft nagenoeg hetzelfde. In figuur 5 is een impressie van de toekomstige situatie gegeven.

figuur 4: bestaande situatie (bron: GoogleMaps)

figuur 5: impressie toekomstige situatie (bron: Grunstra Architecten, gedateerd 14 juni 2010)

5 Uitgevoerd ecologisch onderzoek

Het onderzoek is gebaseerd op de ethische code van het Netwerk Groene Bureaus-branchevereniging. Deze code richt zich op goed opdrachtnemerschap en maatschappelijk verantwoord ondernemen (Netwerk Groene bureaus, 2005).

Het onderzoek bestaat uit een archiefonderzoek dat voorafgaand aan het veldbezoek is uitgevoerd. De methoden van het archiefonderzoek en het veldonderzoek zijn in bijlage 3 nader omschreven. Door middel van het archiefonderzoek is een inschatting gemaakt van de soorten die mogelijk in het projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Het veldonderzoek heeft de vorm van een biotooponderzoek. Op basis van een algemene beoordeling wordt de potentiële geschiktheid van het projectgebied vastgesteld voor het voorkomen van beschermde soorten en soortengroepen. Hierbij is gelet op biotoopkenmerken, aanwezige vegetatie, de bedekkingsgraad en de vochtigheidsgraad. Uiteraard is ook naar de aanwezigheid van beschermde soorten gekeken.

Als gevolg van het oriënterende karakter van het onderzoek heeft eenmaal een 'integraal' veldbezoek plaatsgevonden. In tabel 1 zijn de gegevens samengevat van het uitgevoerde veldbezoek en de weersgesteldheid. Het weer vormde geen belemmering voor het veldonderzoek.

De veldwerkzaamheden zijn uitgevoerd door , ecooloog bij bk ruimte&milieu.

tabel 1: uitgevoerde veldbezoek en weersgesteldheid

Datum	Aanvang bezoek (uur)	Temperatuur (gemiddeld)	Wind (overheersende richting)	Bewolking	Bijzonderheden
5 augustus 2010	13.30	20 °C	WNW 2	Half bewolkt	Integraal veldonderzoek

6 Resultaten en effecten

6.1 Gebiedsbescherming

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied. Hoewel het project buiten beschermde gebieden gelegen is, kan toch sprake zijn van negatieve gevolgen. Dit is de zogenaamde externe werking (2).

Voor het project is geen sprake van de externe werking van beschermde gebieden. Het voorgenomen initiatief heeft geen negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden vanwege de relatief grote afstand in combinatie met het tussengelegen gebied. Onder negatieve effecten worden verstaan effecten zoals licht, geluid, geur en dergelijke.

6.2 Soortbescherming

6.2.1 Flora

Archiefonderzoek

Uit de gegevens van Het Natuurloket blijkt dat de flora in het betreffende kilometerhok goed is onderzocht. Hieruit komt een beschermde plantensoort van tabel 2/3 naar voren. Tabel 1 soorten zijn in het geval van een ruimtelijke ontwikkeling, bij voorbaat vrijgesteld van de ontheffingsplicht.

Veldonderzoek

De beplanting van het projectgebied bestaat voornamelijk uit gras/gazon en hier en daar bomen; els, es, berken, atlasceder, treurwilg en struiken zoals zuurbes en coniferen. Aan de zijde van het water staat wat riet met dotterbloem. Het biotoop is algemeen en het voorkomen van wilde beschermde flora kan worden uitgesloten.

Effecten

Omdat geen beschermde plantensoorten worden verwacht in het projectgebied is voor flora geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig.

6.2.2 Vogels

Archiefonderzoek

Uit de gegevens van Het Natuurloket blijkt dat twee broedvogels in het betreffende kilometerhok waargenomen zijn. Op waarneming.nl zijn geen waarnemingen gedaan van vogels in de directe omgeving van het projectgebied.

Veldonderzoek

De algemeen voorkomende vogelsoorten merel en koolmees zijn waargenomen. De bomen en struiken in het projectgebied vormen een geschikte broedbiotoop voor soorten als huismus, ringmus, winterkoning en roodborst. Aan de waterzijde kunnen zwanen, eenden en meerkoet tot broeden komen. Het hoofdgebouw biedt geen geschikte broedgelegenheid voor vogels zoals gierzwaluw, huismus en kerkuil. De drie rijen woningen bieden potentiële nestgelegenheden voor de huismus onder de dakpannen.

(2) Externe werking: als een activiteit buiten een Natura 2000-gebied een significant negatief effect heeft op het Natura 2000-gebied.

Twee van de huidige bewoners van de rijtjeswoning zijn ondervraagd, en beiden verklaren dat in dit voorjaar of daarvoor geen broedende huismussen onder de pannen zijn gezien. Een verklaring voor het ontbreken van broedende huismussen is het feit dat de tuinen voor circa 95% uit gazon bestaan en bieden bij gebrek aan hagen en struiken, onvoldoende schuilgelegenheden voor de huismus. Daarnaast zijn op de schoorstenen roosters geplaatst, zodat ook broedgevallen van kauw kan worden uitgesloten. Op basis van deze gegevens kan worden uitgesloten dat in de gebouwen broedvogels zijn voorgekomen en worden op de korte termijn ook niet verwacht.

Effecten

Alle in Nederland voorkomende wilde vogelsoorten met uitzondering van de exoten (en hun broedgebied) worden in het kader van de Flora- en faunawet als extra te beschermen soorten beschouwd.

Voor mogelijke schade toegebracht aan broedvogels kan geen ontheffing worden aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet (behalve bij een aantal uitzonderingen zoals een groot algemeen belang). Werkzaamheden waarbij broedvogels worden verstoord of aangetast, mogen niet worden uitgevoerd.

6.2.3 Vleermuizen

Archiefonderzoek

In de omgeving van de projectlocatie komen meervleermuizen voor, namelijk foeragerend nabij de zandwinningsput aan de Oostercluft in Steenwijk ([REDACTED] [REDACTED], persoonlijke mededeling, 2 augustus 2010). In een bejaardentehuis aan de Oostercluft is onlangs een kolonie gewone dwergvleermuizen gevonden (Oriënterend ecologisch onderzoek Vijverhof te Steenwijk, door bk ruimte&milieu, oktober 2010). Op waarneming.nl zijn geen andere waarnemingen van vleermuizen bekend in de omgeving van het projectgebied.

Veldonderzoek

Het biotoop van kleinschalige woningen met tuin, grasland, wat bomen en struiken in combinatie met een watergang is als geschikt beoordeeld voor insecten en jagende vleermuizen. Tijdens het veldonderzoek is ook aandacht besteed aan mogelijke vleermuisverblijfplaatsen.

De opslag, garageboxen en de drie rijen woningen zijn niet geschikt bevonden door het ontbreken van geschikte invliegopeningen. Het hoofdgebouw van de Meentehof is beperkt geschikt, vanwege het ontbreken van onbeschutte gevels. In dergelijke gebouwen zijn vooral de warme plekken geschikt als verblijfplaats van vleermuizen. Bekend is dat vleermuizen verblijven op warme plaatsen, zoals het ketelhuis. Het ketelhuis is ongeschikt vanwege het ontbreken van invliegopeningen (casco is geheel van beton) en het ontbreken van verborgen ruimte en sporen.

De bijgebouwen die als opslag fungeren en de garageboxen hebben geen spouwmuur of ruimtes tussen het dak. Daarnaast zijn de bijgebouwen niet verwarmd, waardoor de temperatuur niet genoeg oploopt voor een kraamverblijfplaats. In de winter zijn de bijgebouwen te koud en de temperatuur kan te zeer variëren, door het ontbreken van isolatie in muren. Hoogstens kunnen de bijgebouwen en garageboxen door vleermuizen incidenteel als zomerverblijfplaats gebruikt worden. Deze zijn door het incidentele karakter van de zomerverblijfplaatsen, moeilijk vast te stellen.

Effecten

Eventuele foerageergebieden worden op de lange termijn niet aangetast, omdat water de waterpartij en de structuur van het projectgebied blijft behouden. Indien bomen worden gekapt, worden foerageergebieden mogelijk aangetast. Echter, deze foerageergebieden zijn door slechts een aantal bomen, van beperkte betekenis. In de omgeving zijn voldoende alternatieve foerageergebieden aanwezig. Van negatieve effecten op de lange termijn kan geen sprake zijn. In de toekomst is de situatie van de buitenruimte vergelijkbaar met die van nu. Omdat negatieve effecten kunnen worden uitgesloten is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

6.2.4 Overige zoogdieren

Archiefonderzoek

Vier zoogdiersoorten van tabel 1 zijn gemeld door het Natuurloket in het betreffende kilometerhok. Daarnaast is een zoogdiersoort gemeld van tabel 3. Omdat de zoogdiersoorten van tabel 3 (das, boommarter, elkelmuus, gewone zeehond, veldspitsmuis en waterspitsmuis) alleen in natuurgebieden hun leefgebied hebben, kan geconcludeerd worden dat het gaat om een vleermuissoort. Op waarneming.nl zijn verkeerslachtoffers van de nabijgelegen A32 gemeld van egel, steenmarter en bunzing. Haas is visueel op waarneming.nl vastgesteld.

Veldonderzoek

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren aangetroffen. Het projectgebied is geschikt voor algemene zoogdieren zoals muizensoorten (tabel 1).

Effecten

Als gevolg van de herontwikkeling in het projectgebied worden op de lange termijn geen negatieve effecten op zoogdieren verwacht. Op de korte termijn kunnen algemene zoogdiersoorten als muizen hun leefgebied kwijtraken. Echter, tabel 1 soorten zijn vrijgesteld bij ruimtelijke ingrepen zoals ook onderhavige plan is. Voor deze negatieve effecten wordt op voorhand vrijstelling verleend voor de ontheffingsplicht. Een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

6.2.5 Reptielen

Archiefonderzoek

De Nederlandse reptielen zijn vrijwel allemaal gebonden aan min of meer droge zandgronden met een heideachtige vegetatie. Een uitzondering hierop is de ringslang. Het stapelvoedsel van de ringslang bestaat uit amfibieën. Als gevolg hiervan is de ringslang in Nederland vooral gebonden aan het water in veen- en riviergebieden met veel amfibieën. De ringslang houdt zich bij voorkeur op in overgangssituaties, waar naast gelegenheid om te zonnen ook voldoende schuilplaatsen aanwezig zijn. Uit het archiefonderzoek komen geen gegevens naar voren van reptielen binnen of in de omgeving van het projectgebied.

Veldonderzoek

Het projectgebied is nauwelijks geschikt voor reptielen. Mogelijk dat de ringslang via het naastgelegen water incidenteel in het projectgebied voorkomt. Echter door het ontbreken van broedhoppen is het projectgebied niet van betekenis voor een levensvatbare populatie binnen het projectgebied.

Effecten

Omdat het projectgebied niet van betekenis is voor reptielen is een ontheffing van de Flora- en faunawet is niet nodig.

6.2.6 Amfibieën

Archiefonderzoek

Het Natuurloket maakt melding van twee amfibiesoorten van tabel 1.

Veldonderzoek

Het projectgebied is geschikt voor algemeen voorkomende amfibieën zoals kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en groene kikker. Amfibieën zijn niet waargenomen. Het biotoop is niet geschikt als voortplantingsbiotoop van de rugstreeppad.

Effecten

Omdat in het projectgebied geen beschermde amfibie- en reptielsoorten worden verwacht, is geen ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet nodig.

6.2.7 Vissen

Omdat het omringende water grotendeels ongemoeid wordt gelaten en vissen kunnen wegzwemmen, zijn de effecten verwaarloosbaar en is de soortgroep vissen buiten beschouwing gelaten.

6.2.8 Insecten en overige fauna

Archiefonderzoek

Op een afstand van 500 meter ten noorden van het projectgebied (nabij de A32) is de dagvlinder gehakkelde aurelia waargenomen. Deze soort is niet beschermd. Waardplanten van de gehakkelde aurelia zijn brandnetel, hop en iep.

Veldonderzoek

Vanwege de ligging en de aard van het projectgebied worden alleen algemeen voorkomende insectensoorten verwacht.

Effecten

Bij ruimtelijke ingrepen zijn algemeen voorkomende insectensoorten vrijgesteld. Beschermde overige fauna zoals slakken en ongewervelden zijn op basis van de biotoopkenmerken uitgesloten. Daarom is geen nader onderzoek en ontheffing van de Flora- en faunawet nodig.

7 Conclusie en aanbevelingen

7.1 Gebiedsbescherming

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied, een Staatsnatuurmonument, Beschermd natuurmonument en Ecologische Hoofdstructuur. Negatieve effecten op deze beschermde gebieden zijn vanwege de relatief grote afstanden niet te verwachten.

7.2 Soortbescherming

De ter plaatse van het projectgebied aangetroffen flora en overige fauna betreffen zeer algemene soorten. Vleermuisverblijfplaatsen zijn niet aangetroffen en andere negatieve effecten op vleermuizen worden niet verwacht. Voor geen van de soortengroepen is een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig. De werkzaamheden zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling en voor algemeen voorkomende soorten is geen ontheffing nodig.

Voor de niet beschermde soorten blijft de zorgplicht uit de Flora- en faunawet gelden. Dit betekent dat bij de ontwikkeling, indien mogelijk, zorg wordt gedragen voor een zo min mogelijke verstoring of aantasting van deze soorten. Aan deze zorgplicht wordt voldaan indien gewerkt wordt volgens het advies genoemd in paragraaf 7.3.

7.3 Compenserende en mitigerende maatregelen

Alle in Nederland voorkomende wilde vogelsoorten met uitzondering van de exoten (en hun broedgebied) worden in het kader van de Flora- en faunawet als extra te beschermen soorten beschouwd. Voor mogelijke schade toegebracht aan broedvogels kan geen ontheffing worden aangevraagd in het kader van de Flora- en faunawet (behalve bij een aantal uitzonderingen zoals een groot algemeen belang).

Werkzaamheden waarbij broedvogels worden verstoord of aangetast, mogen niet worden uitgevoerd. Indien de werkzaamheden in het broedseizoen zijn gepland die verstorend kunnen zijn voor de broedvogels, zijn aanvullende voorzorgsmaatregelen nodig (6).

(6) Indien vlak voor de start van de werkzaamheden broedvogels worden geïnventariseerd en daar rekening mee wordt gehouden, zijn sommige werkzaamheden toelaatbaar. Een andere mogelijkheid is het voorkomen van broedgevallen.

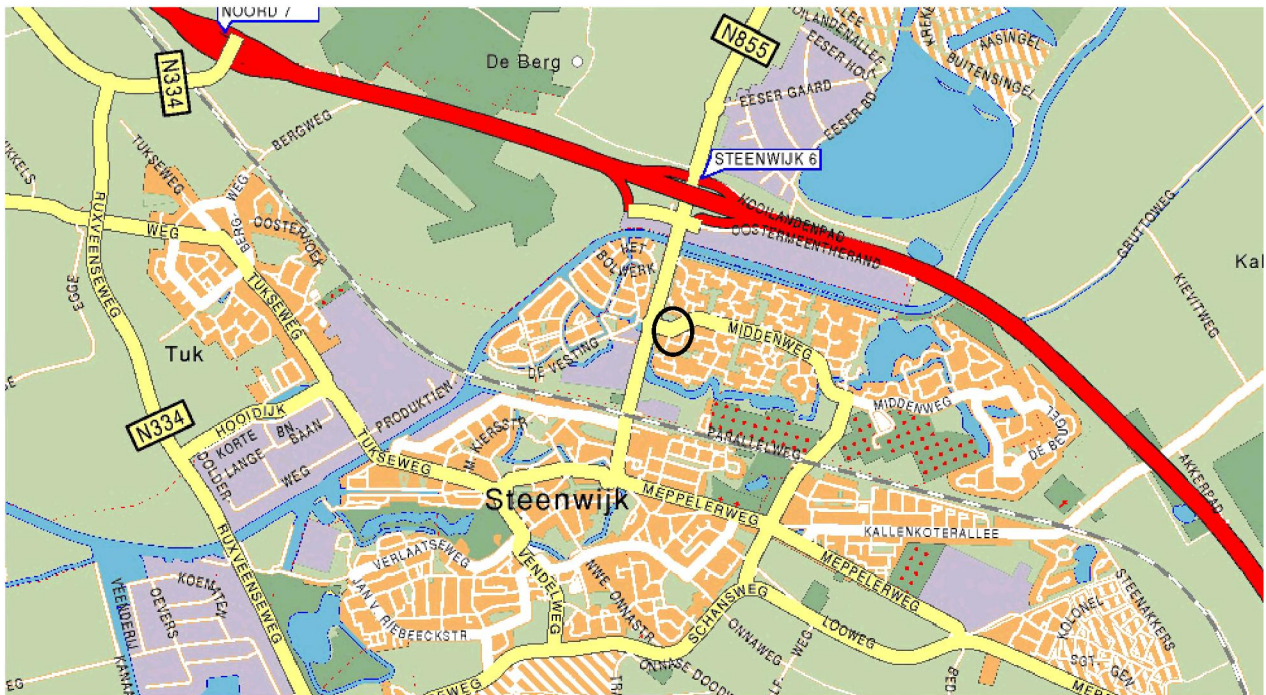
Literatuurlijst

- KNNV, red. Dijkstra et. al, 2002, De Nederlandse Libellen (Odonata), 440 p.
- KNNV, red. Janssen, J.A.M. en Schaminée, J.H.J., 2004, Soorten van de Habitatrichtlijn, Utrecht, 112p.
- Netwerk groene bureaus ethische code, zie <http://www.natuurnet.nl/ngb/NGBinfobundel.pdf>, februari, 2005.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005a, Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!
- Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005b, Concept - Natura 2000 doelendocument - hoofddocument en bijlagendocument.
- Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
<http://74.125.77.132/search?q=cache:ubwSkxf9ov0J:www.aalsmeer.nl/dms.asp%3Fid%3D1365+toek+kleine+modderkruiper+aangetroffen&cd=4&hl=nl&ct=clnk>.
- <http://www.ravon.nl>.

Bijlage

1 Topografische ligging

Schaal : zie schaalat

 ruimte&milieu, Adviseurs in omgevingsrecht Postbus 2111, 1990 AC Velsersbroek Telefoon : Telefax Postbus 59136, 3008 PC Rotterdam Telefoon : Telefax : 	Meenthehof te Steenwijk		Projectnr: RM090182	
	Topografische ligging		<u>Legenda</u> ligging onderzoekslocatie	
	Deze kaart is noordgericht			
Opdrachtgever:	Omnia Wonen Ontwikkeling B.V.	Schaal : niet op schaal		Formaat : A4
		Getekend : LIDR		Bijlage : 1
		Datum : 02-11-2010		Versie : 1.0
		Gecontroleerd: EJSC		

Bijlage

2 Locatiefoto's

Aantal pagina's: 2

Foto 1: Hoofdgebouw

Foto 2: rijtjes woningen

Foto 3: de opslag en garageboxen

Foto 4: de woningen vanaf de waterkant

Bijlage

3 Onderzoeksmethode

Aantal pagina's: 3

Archiefonderzoek

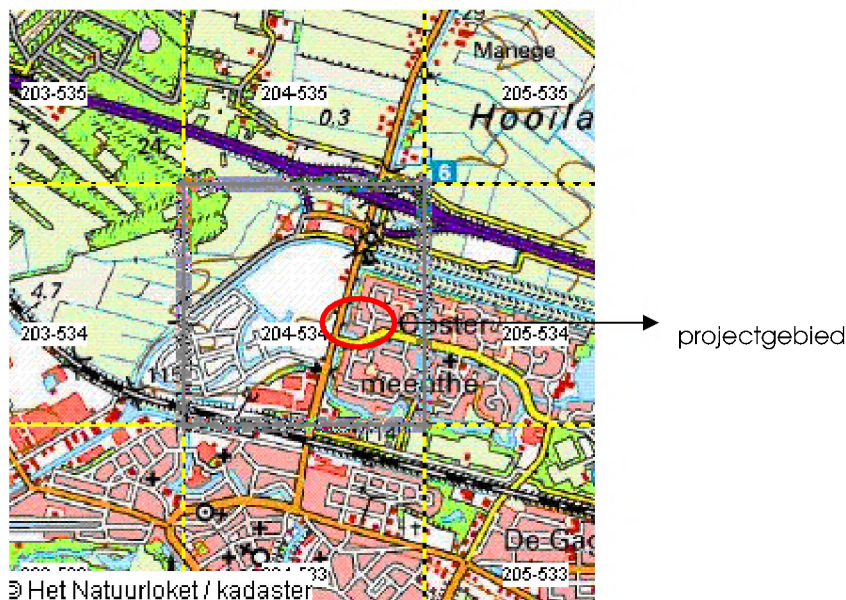
Voor het onderzoek zijn conform de Flora- en faunawet gegevens geraadpleegd die niet ouder zijn dan tien jaar.

De landelijke PGO's

De gegevens die Het Natuurloket levert, zijn afkomstig van de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) (onder andere RAVON, SOVON, de Vlinderstichting, VZZ) die zijn verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora & Fauna (VOFF). De landelijke PGO's vormen een belangrijke bron van informatie over voorkomen en verspreiding van (beschermde) soorten.

Het projectgebied is gelegen binnen het kilometerhok 204-534 (rijksdriehoek-coördinaten). Uit de gegevens van Het Natuurloket komt naar voren of op flora en fauna is onderzocht en de aangetroffen hoeveelheid beschermde soorten (gespecificeerd naar beschermde status; tabel 1, 2 of 3) in de betreffende kilometerhokken. De soorten worden niet bij naam genoemd. Deze kunnen worden opgevraagd. Bij de verschillende PGO's zijn als gevolg van het ontbreken van beschermde soorten (tabel 2 en 3) geen nadere gegevens opgevraagd.

figuur 1: kaart natuurloket kilometerhokken X:204; Y:534

(On)nauwkeurigheid gegevens

De gegevens die via Het Natuurloket worden verkregen, zijn per kilometerhok. Dit wil dus niet zeggen dat de desbetreffende soorten ook binnen het onderzochte terrein voorkomen, maar dat deze soorten ergens binnen het kilometerhok zijn waargenomen.

Waarneming.nl

Waarneming.nl werkt samen met meerdere instanties (PGO's, vogelwerkgroepen, et cetera) in het streven naar één centraal loket voor natuurwaarnemingen in Nederland.

Beschikbare verspreidingsatlassen

Met behulp van beschikbare verspreidingsatlassen (zoogdieren, reptielen en amfibieën, libellen en broedvogels) is nagegaan in hoeverre diverse beschermde soorten ook daadwerkelijk verwacht kunnen worden in de omgeving van het betreffende projectgebied.

Integraal veldonderzoek

Algemeen

De interessante delen van het projectgebied zijn nader onderzocht op het voorkomen van beschermde soorten of sporen daarvan door middel van het omkeren van tegels, planken en boomstronken, gehoor, letten op voetprinten en uitwerpselen, et cetera.

Flora

Bij de inventarisatie van de flora is gezien het jaargetijde vooral gelet op biotoopkenmerken op basis van abiotische omstandigheden en herkenbare plantenresten.

Vogels

Tijdens de veldinventarisaties worden aanwezige vogels op zicht en geluid waargenomen.

Zoogdieren

Algemeen

Tijdens het veldbezoek aan het projectgebied zijn alle waarnemingen van zoogdieren genoteerd. Hierbij is gelet op sporen (prenten, keutels, haren en dergelijke) die op de aanwezigheid van zoogdieren kunnen duiden. Tevens is aandacht besteed aan het voorkomen van verblijfplaatsen van kleine zoogdieren, zoals muizenholen en molshopen. Als gevolg van het oriënterende karakter van het onderzoek zijn geen vallen geplaatst ten behoeve van een inventarisatie.

Vleermuizen

Wegens het oriënterende karakter van het onderzoek is geen avondbezoek met behulp van een batdetector uitgevoerd naar het voorkomen van foeragerende (jagende) en laagvliegende vleermuissoorten. Er is extra aandacht besteed aan de gevels en mogelijke invliegopeningen. Daarnaast is gekeken naar de omgeving van het gebouw en beoordeeld of het gebouw aantrekkelijk is voor vleermuizen als verblijfplaats.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan het (mogelijk) voorkomen van amfibieën en reptielen. Gewerkt is conform de door RAVON opgestelde handleiding (1). Een avond- en/of nachtbezoek ten behoeve van amfibieën en reptielen is vanwege het jaargetijde niet uitgevoerd. De kans dat beschermde of bedreigde amfibieën voorkomen, is vooraf als uiterst gering geschat, als gevolg van de biotoopkenmerken.

Reptielen

Vanwege het tijdstip in het jaar is het niet goed mogelijk reptielen waar te nemen. Wel is gekeken naar mogelijke verblijfplaatsen en de aanwezigheid van water. De kans dat beschermde of bedreigde reptielen voorkomen, is vooraf als uiterst gering geschat, als gevolg van de biotoopkenmerken.

Vissen

Een visinventarisatie is niet uitgevoerd.

⁽¹⁾ Handleiding voor het monitoren van amfibieën in Nederland (RAVON Werkgroep Monitoring, Universiteit van Amsterdam, gedateerd 2001).

Insecten en overige fauna

De kans dat beschermde of bedreigde vlinders en libellen voorkomen, is vooraf als uiterst gering geschat. Er is dan ook geen specifiek onderzoek naar verricht. Wel is tijdens de inventarisatie gelet op de aanwezigheid van een geschikt biotoop.